

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

Odla Rörflen för energiproduktion och strö

Den 16 oktober 2012 hölls en informations/demonstrationsdag om rörflen för energiproduktion och strö, på Låtra Gård i Vingåker.

Deltagare och Göran Winkler Låtra Gård

Ett 40-tal, i huvudsak lantbrukare var på plats. Programmet för dagen var att ta del av Låtra Gårds erfarenhet av att odla rörflen för energiproduktion och strö. På plats fanns även Magnus Eriksson från Bal & Bobcat i Skåne för att delge sina erfarenheter kring effektiv hanteringa/transport av stråbränsle för energiproduktion. Ett företag som har jobbat med halmkedjan sedan 1980-talet och som idag pressar och hanterar i snitt 10 000 ton halm per år.

Låtra Gård som ägs och drivs av Göran Winkler har valt att utveckla en bränslekedja med rörflen som råvara. Det första rörflenet såddes 2002 och idag förser huvuddelen av 70 hektar rörflensodling gårdens briketteringsanläggning med råvara. Utöver bränslebriketter kan rörflen vara ett bra alternativ till halm för strömedel och strukturfoder i djurintensiva områden med lite spannmålsodling. Att kunna leverera rörflenet till flera användningsområden säkrar dessutom avsetningen. I Sverige är arealen av rörflen fortfarande små och där huvuddelen av odlingarna finns i Västerbotten. Intresset för rörflen tycks dock ha ökat senaste året i södra Sverige och mycket p.g.a. av fler avsetningsalternativ såsom strö men även som råvara till biogasanläggningar. Ett område som en av deltagarna Christian Sundby från Krontorps Gård i Värmland ser som ett alternativ för sin rörflensodling. På Krontorps Gård har odlats rörflen sedan omställningen på 90-talet och som mest har rörflensarealen uppgått till 70 hektar. I dag är rörflensodlingen på 40 hektar. På Krontorps Gård har man planer på att testa skörd två gånger per år, grönskördad rörflen i juni-juli för biogasproduktion för att sedan skörda på våren för energi och strö, ett sådant system kräver dock mer gödning.

Marknad och handel av stråbränsle var ett annat ämne som diskuterades under dagen. Här fick deltagarna möjlighet att ta del av Magnus Eriksson från Bal & Bobcats kunskap. Magnus menar att med en effektiv stråbränslekedja där balar med hög densitet används är stråbränsle som vilken annan handelsråvara. Från sitt lager i Ystad kan halm transporteras ca 25 mil för ett pris på 80 öre/kg, vilket är produktionskostnaden för pressat rörflen inlastat i lager på Låtra Gård. I många regioner finns dock inte möjlighet att köpa halm för priset Bal & Bobcat

kan leverera och här kan rörflen vara ett bra ersättningsalternativ till halm. Eftersom rörflen räknas som ett vallgräs går det att söka miljöersättning för vallodling vid odling av rörflen på åkermark. Grundersättningen är 300 kr per hektar och 500 kr per hektar för stödområde 9 som Låtra Gård tillhör.

Lager och sönderdelning

På Låtra Gård tillämpas höstskörd, dvs. rörflenet slås av i november när gräset är nervissnat och får sedan ligga i sträng över vintern innan pressning på våren när råvaran är torr. Med vårskördemetoden slås och pressas rörflenet på våren vilket tillämpas på Krontorps Gård. Anledningen till att Låtra Gård tillämpar höstskörd är att slåttarna kan göras under längre tid vilket ger mer körtid för den egna maskinparken, det går även att köra med högre hastighet och det blir mindre spill. Om rörflen däremot ska användas som strö eller strukturfoder kan vårskörden vara att föredra då det kan finnas risk att den hygieniska kvaliteten kan bli något sämre, framförallt i landets södra delar där stängarna sällan fryser vilket ger bättre förutsättningar för nedbrytning. Andra fördelar är att man sparar in en körning på att slippa vända strängen. Nackdelar är att grödan kan bli mer nertryckt p.g.a. snö vilket kan ge en högre stubbskörd vid slått samt att tiden för slått är kortare. Dagen avslutades med en rundvandring på gården där hela kedjan visades från fältet, lagring, sönderdelning, brikettering till användning i gårdens egna Vetobrännare på 120 kW.

Rörflensvall oktober, torrt rörflen

Susanne Paulrud
SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut